

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Indictio, Acta & Decreta Synodi Diöcesanæ Paderbornensis

Diözese <Paderborn>

Nevhvsii, [1688]

Partis Secundæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36013

PARS SECUNDA.

De

SACRAMENTORVM SVSCEPTIONE ET ADMINISTRATIONE.

TITULUS I.

De Sacramentis in genere.

1.

Septem esse novæ legis Sacramenta à Christo Domino instituta, & ab Apostolis veluti per manus ad nos transmissa, per quæ omnis vera Justitia vel incipit, vel cæpta augetur, vel amissa reparatur, nullus Catholicorum ambigit, quorum quantò major est dignitas atque præstantia, tantò Sanctius & Religiosius sunt administranda & suscipienda. De quorum legitimo usu, virtute & efficacia cæterisque eodè pertinentibus non minùs copiosè quàm Catholicè & Religiosè statuit Sacrosanctum Concilium Tridentinum, cujus decreta & Canones omnes cum Synodus reverenter recipiat, ea non aliter observari præcipit, quàm si de verbo ad verbum hic inserta forent, & quæ sequuntur superaddenda magis explicanda & rememoranda censuit.

2. In administrandis Sacramentis Rituale hujus Ecclesiæ Paderbornensis omnes sequantur nihil temerè addendo, demendo vel immutando.

3. Administraturi Sacramenta Baptismi, sacræ Eucharistiæ, extremæ Unctionis & Matrimonij, nec non concionaturi stolâ & superpelliceo vel albâ sint induti, in locis sacris sæcularium confessiones accipiant superadditâ insuper stolâ.

4. In administratione quorumcunque Sacramentorum, vis & efficacia eorum pro captu sumentium ac præsentium sæpè à Pastoribus explicentur, omnesque preces sacramentales, maximè vero ipsæ formæ Sacramentorum tractim, distinctè & attentè cum debita Reverentia pronuncientur.

5. Et ne dùm quis alijs est minister ad salutem, damnationem sibi acquirat, caveat quisque diligentissimè, ut quâ decet munditiæ & puritate Sacramenta administret, ac dùm culpæ graviori se sentit obnoxium, statim se confessione expurget.

6. Pastor vel quivis alijs Sacerdos, ad quem Sacramentorum administratio pertinet, requisitus ad administrandum Sacramentum quâcunque diei ac noctis horâ, statim sit paratus ac facilis, nec sese prætextu horæ importunæ, temporis incommodi, alteriusve occupationis multò minus convivij excuset; aut durioribus verbis petentes Sacramenta excipiat, memor ad eximiam illam, quæ in Pastoribus ardere debet, charitatem pertinere, ut æquissimo id ferat animo, graviter alioqui puniendus, gravissimè verò si quem ipsius negligentia sine Baptismo, Confessione, sacro viatico aut extremâ Unctione ex hac vitâ migrare contigerit.

7. Et quoniam Sanctum minimè dandum est canibus, quilibet Parochus vel Viceparochus sacratissimam Eucharistiam & Olea sacra in locis tutis ac vasis mundis fideliter solliciteque custodiat, ita ut impijs ac sacrilegis hominibus non facilis ad ea accessus pateat, nec ex sacra materia cujuscunque Sacramenti ullus unquam aliquid alicui, etiam specie medicinæ vel tollendi maleficij, tradat vel tradi permittat.

K

8. Si

8. Si quis (quod absit) potus vel aliter indispositus atque inidoneus ad administrandum Sacramentum accesserit, sive is Pastor aliusve Sacerdos fuerit, juxta irreverentiæ enormitatem graviter punietur.

9. Pastor domo discedens custodi significet, ubi inveniri possit: si verò à petentibus Sacramentorum administrationem diligenter quæsitus, non facile reperiat, & ob absentiam aut moram Pastoris suboriat, à præsenribus murmuratio aut scandalum, aut si in mora periculum, poterit tunc alius Pastor aut Vicepastor aliàs idoneus administrare Sacramentum, matrimonio duntaxat excepto, salvâ pœnâ Pastori absentis imponendâ.

10. Ut fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum Reverentia atque animi præparatione accedat, volumus omninò & mandamus, ut Pastores & Vicepastores sæpè divinorum horum Mysteriorum institutionem, usum, virtutem, utilitatem, necessitatem & efficacitatem, uti & rituum atque cærimoniarum significationes in concionibus exponant.

11. Prohibemus etiam, ne quis aliquod Sacramentum, sine gravi urgentique necessitate aut expressâ nostrâ nostrivè in Spiritualibus Vicarij Generalis licentiâ, vel obrento speciali in scriptis privilegio Apostolico, in privatis ædibus administret aut etiam celebret. Maximè enim decet Sacrosancta hæc Mysteria in Ecclesia (quæ Sacramentorum proprius locus est, quæque tam ministrantes quàm suscipientes atque circumstantes omnes in fide, charitate ac veneratione magis accendit) omni cultu ac Religione sanctissimè ministrari & celebrari.

12. Præterea cum œcumenica Synodus Tridentina definiverit, quòd si quis dixerit receptos & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libitu omitti, aut in novos alios per quemcunque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit. Volumus omninò & severe præcipimus, ut quivis Parochus aliusve Sacerdos in cujuscunque Sacramenti administratione præter actualem seu virtualem intentionem, legitimamque materiam & formam, etiam approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus & cærimonias adhibeat, atque ita decenter gravique actione cuncta in Rituali seu agendâ præscripta peragat, ut adstantes ad Sacrorum tum Reverentiã tum pietatem atque ad cœlestium rerum cogitationem erigat, & uti Pastor Spiritualis præcundo provocet & attentos reddat.

13. Sacerdos ergò ad Sacramenti alicujus administrationem accessurus ritus & cærimonias pro temporis opportunitate prævideat diligenterque perlegat; ac deinde paululùm rei sacræ, quàm acturus est, meditationi vacet, gratiamque dignè & cum fructu Mysterium hoc illudve administrandi imploret.

14. In singulorum quoque Sacramentorum administratione (Confessionis duntaxat Sacramento excepto) unum saltem pium & honestum, mundoque superpelliceo indutum, ac linguæ pariter latinæ gnarum Ministrum adhibebit, qui Sacerdoti oranti totius Ecclesiæ nomine respondeat.

15. Pro Sacramentorum administratione, nihil ante eam exigatur, post eam tamen, si quid spontè offeratur, vel aliquid consuetudine laudabili tanquam debitum præstari soleat, licitè peterit acceptari.

T I T U L U S I I.

De Baptismo.

I.

Pastores sacrum fontem sub operculo & serâ diligenter servent; Sacrum quoque Chrisma & oleum sub serâ & loco honesto custodiant, & Sabbatho sancto ac in vigilia Pentecostès aquas baptismales consuetâ benedictione renoveant.

2. Quilibet Parochus librum habeat, in quo singulorum Baptizatorum nec non parentum & patrinorum ac matrinarum nomina & cognomina, diemque, mensẽ & annum diligenter descri-

describat. Sic enim & ætas pueri & ejus conditio & inter quos spiritualis cognatio contracta sit, facile dignoscetur, eundemque librum quotannis in visitatione exhibeat & loco tuto custodiat.

3. Diligenter quoque observare monentur Parochi illud, quod in Concilio Tridentino ad evitandam difficultatem & pericula impediendi cognationis spiritualis de numero Patrinoꝝ constitutum est, ne videlicet plures quàm unus vel una vel ad summum unus & una, qui infantem dum baptizatur, tangat vel tangant, ad suscipiendum sub quovis etiam prætextu admittantur, nisi nostram indignationem & condignam pœnam sustinere velint.

4. Quia de pueris exposititijs compertum est, quod mulieres per appositionem salis non idem semper significare intendant, sed subinde collatum esse baptismum, subinde verò contrarium: ideo semper & indistinctè, pueri exposititij sub conditione baptizentur, si vè salis appositum fuerit si vè non.

5. Prohibet præterea sancta Synodus, ne quis Pastorum baptismi Sacramentum alio in loco quàm in illis Ecclesijs, in quibus sacri fontes constituti & consecrati sunt, exceptis casibus in jure permissis, conferre audeat.

6. Hortatur hæc sancta Synodus & requirit omnes Magistratus singulorum locorum, ne quam ad obstetricandam parturientibus admittant, nisi prius à Curato loci, ubi obstetrix moratur, testimonium sinceræ & Catholicæ fidei habeat.

7. Antiquam & Religiosam illam consuetudinem, quâ puerperæ post absolutum puerperij tempus in proximo statim egressu ad Ecclesiam procedunt, ut Deo pro puerperij beneficio gratias agant, & precibus ac benedictione Sacerdotali expientur, tanquam piam ac laudabilem conservatam volumus.

8. Ad abolendam pravam illam consuetudinem, quâ ruri præsertim post baptismum infantium, convivia non sine maximis incommodis & periculis tam puerperæ quàm infantis celebrari consueverunt, mandamus Pastoribus & Concionatoribus, ut moneant & exhortentur subditos suos, quatenus hujusmodi abstineant.

9. Parochi ob id, quod puer baptizandus sit illegitimus, vel ex parentibus pauperibus, vel exteris illic casu natus, ipsum baptizare non reculent aut differant.

10. Non admittantur in paternos notoriè hæretici, notoriè excommunicati, publici usurarii vel aliter publicè infames; neque etiam minores duodecim annis, aut qui per inopiam mentis notitiam non habent ejus fidejussionis, ad quam se offerunt, eademque cautio sit de comatibus.

11. Ubicumque in Ecclesijs Parochialibus dirutus est fons baptismalis, restituatur ex lapide solido, ne ex eo aqua effluat, sitque figuræ rotundæ & latitudinis circiter duorum pedum, fixusque loco commodo constituatur. Extrâ fontem sacrum nemo baptizetur, nisi fortè quem periculum ad Ecclesiam deferri non permittit, exceptis ijs, quibus id à nobis aut Antecessoribus nostris clementissimè indultum est.

12. Tenebuntur Pastores parentes infantium ultra quartum à nativitate diem baptismum differentes nobis aut Vicario nostro in Spirit. Generali aut Archidiaconis denunciare.

13. Sacrum Baptismum ex institutione Christi cunctis etiam fidelium infantibus ad salutem esse necessarium, ipsa veritas testatur, hiscè verbis: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto non potest introire in Regnum Dei; cum itaque sine eo utpote Christianæ Religionis & æternæ vitæ januâ & omnium aliorum Sacramentorum fundamento nulla æternæ salutis spes supersit, summa ad illum tempestivè ritèque administrandum ac suscipiendum diligentia est adhibenda.

14. Volumus etiam, ut tam Pastores aut eorum socij, cooperatores, seu Vicarij hoc Sacramentum administraturi, quàm Patrini & Matrinx baptizandum ad templum comitantes non leviter aut perfunctoriè id agant; sed cum Religiosa pietate ac gravitate ad tanti muneris functionem accedant Deoque gratias agant, qui filium iræ & hæredem gehennæ benignè ad Sacramentum Regenerationis admittit, ut fiat filius Dei & hæres vitæ æternæ.

15. Ad majorem autem venerationem pietatemque excitandam, curandum est, ut baptismus semper ante prandium fiat, & susceptores cum amicis pro veteris Ecclesiæ ritu infantem Deo præsentent & offerant, à prandio verò illud non facile admittatur nisi necessitas, aut periculum infanti imminens, aut habitatio remotior, aut alia justa causa illud requirat.

16. Quo-

16. Quoniam verò parvulorum & recens natorum infirma & inconstans est valetudo, adedò ut collatio baptismi sine vitæ periculo differri non possit, valdeque sit absonum, quod ob respectum aliquem externum diutius filius iræ permaneat, qui in adoptionem filiorum Dei admitti potest: Hinc præcipimus, ne sub aliquâ specie vel causâ undecunque quæsitâ baptismus infantium etiam quorumcunque nobilium aut insignium personarum diu differatur.

17. Nullus nisi præviâ licentiâ Pastoris prolem suam extrâ Parochiam suam baptizari curet, & ubi baptizata fuerit, de collato baptismi Pastori testimonium ferat, quod etiam in libro baptismali notetur; Pastores tamen rarò, & non nisi ex gravi causâ licentiam talem concedant. Ideò Parochus Infante baptismi causâ ad se delato dispiciat, an suæ parochiæ sit, quem si alienæ deprehenderit esse, non nisi urgente necessitate baptizet, sed ad proprium Parochum jubeat deportari, quod maximè erit observandum in prolibus ex illegitimo thoro procreatis, quas parentes, ut crimen suum proprium Pastorem celent, ejusque correctionem declinent, in alienam Parochiam, ubi ignoti sunt, curant ad baptismum deferri.

18. Baptizatis nulla alia nomina imponi debent, quàm Sanctorum, quorum denominatio ac memoria adultis ad virtutis imitationis que studium desiderium accendere possit.

19. Patrini ac Matrinx sint homines pij & Catholici maturæ ætatis, in fide atque probatis moribus benè instituti, ut filios suos spirituales in iisdem instruere possint, id enim ipsorum, quam pro infantibus Deo & Ecclesiæ faciunt, sponsio requirit, cujus diligenter à Parochis sunt admonendi, ac magis eligantur ij, qui salutem animæ consulere, quàm muneribus augere queant. Arcentur autem meritò ab ista sponsione, qui nondum ad annos discretionis pervenerunt, nec fidei rudimenta tenent, utpote Symbolum Apostolicum & Orationem Dominicam, item qui justo impedimento cessante eo anno peccata Sacerdoti suo confessi non sunt, neque in festo Paschæ sacram Eucharistiam susceperunt, quique hæresi infecti aut excommunicati sunt. Neque enim convenit illos tanquam comministros & testes assistere Sacramentis, qui vel de illis malè sentiunt, vel quos Ecclesiâ à divinis arcet, vel qui se ipsos à communione & unitate Catholica segregarunt,

20. Alienum autem existimamus, magnam hujus mundi Pompam circà baptismum adhibere, ne ubi unusquisque in Baptismo pollicetur Satanæ renunciare ejusque Pompas deserere, in ipso vitæ Christianæ limine ijs rebus dari opera videatur, quibus potissimum solenni sponsione renunciatur.

TITULUS III.

De Confirmatione.

I.

Sacramento Baptismatis succedit aliud, quod à SS. Patribus nunc Confirmatio, nunc manus impositio, vel Sacramentum Chriſmatis aut Unctio, quæ sit divinæ procreationis sacrosancta perfectio, nominatur: cujus quidem Sacramenti virtute homini baptizato plenitudo Spiritus sancti confertur & auxilium ac robur singulare, quale datum est Apostolis die Pentecostes, ut Christi nomen & fidem coram Principibus mundi & orbe toto sine pudore ac timore constanter valeant profiteri. De hujus Sacramenti dignitate vi & effectibus Parochi subditos suos sæpè diligenterque instruant, maximè sub id temporis, quo illud Episcopus in ijs locis administraturus est. Postquam Parochus de constituto die Chriſmatis administrandi fuerit admonitus, perquirat diligenter, qui confirmandi sint in Parochia etiam per singulorum domos circumeundo, si id commodè fieri potest, & die dominico aut festo præcedente ex professo doceat populum suæ curæ & custodiæ commissum ea omnia, quæ ad Sacramentum debitè recipiendum pertinere intelliger. Pastores verò & Concinatores in Domino requirimus, ut eò majori diligentia, sollicitudine ac Zelo in fructibus hujus Sacramenti explicandis versentur, quò vident amplius illud ab antiquis & nostri temporis hæreticis derisui & ludibrio habitum. Cùm ergò hujus Sacramenti uti-

lissima

liffima fufceptio nequaquam negligenda aut parvi pendenda aut differenda fit, præcipimus omnibus ac fingulis Civitatis & Diœceſis noſtræ Paderbornenſis Paſtoribus, ut parentes crebrò adhortentur, quatenus ſuos liberos nondum ſacro Chriſmate confirmatos ad ſuſcipiendum hoc Sacramentum adducant.

2. Ad Confirmationem accedentes, ſi non perfectæ ætatis, ut Concilio Aurelianenſi olim ſtatutum fuit, ſaltem ſeptennio non ſint minores, ut meliùs ſuſcepti Sacramenti memores eſſe poſſint, niſi ex rationabili cauſâ confirmanti aliud videatur; neſiquam porrò expedit poſt ætatis annum ſeptimum, vel quando puer rationis uſum aſſecutus putatur, Sacramentum Confirmationis diutius differri, quia dignius ſuſcipitur ab innocente, qui gratiam primam baptiſmi integram hætenus conſervavit in eâ ætate, quæ ferè immunis à gravioribus peccatis eſſe ſolet.

3. Inter adultos verò nullus hæreticus, Excommunicatus, Interdictus vel gravioribus facinoribus contaminatus, aut primorum Chriſtianæ fidei rudimentorum videlicet Orationis Dominicæ, Salutationis Angelicæ ac Symboli Apoſtolorum ignarus ad percipiendum hoc Sacramentum ſe ingerat.

4. Si quos præmaturè parentibus orbatos vel alios quoscunque poſt debitam inquisitionem adhuc dubitare contingat, num Sacramentum hoc ſuſceperint nec ne, illi dubium ſuum nobis exponant, ut ſub conditione confirmari poſſint, ſi ita fieri debere judicaverimus, quia tamen frequenter evenit, ut parentibus vitæ deſunctis pueri confirmationis ſuſceptæ neſiquam memores iterum ſe offerant confirmandos, idcirco mandamus parentibus ac patrinis ut confirmatis ſuis liberis, ijs præſertim, qui ante rationis uſum ſunt conſignati, ſæpè revocent in memoriam, quando, à quo & ubi fuerint confirmati, & à quo Patrino Epifcopo oblati, tùm ne hujus obliti rurſum ſacrilegè conſignentur, tùm etiam ut hac gratiæ plenitudine, quam vi Sacramenti acceperunt, ad Dei gloriam & ſalutem ſuam rectè utantur & de virtute in virtutem quotidie progrediantur.

5. Cùm Sacramentum Confirmationis ex propriâ inſtitutione, ratione & naturâ ſuâ conferat augmentum gratiæ, neceſſarium cenſetur, ut id recepturus jam antea Dei gratiâ decoretur, ſiquidem augmentum illam ſupponit, idèò volumus ut omnes confirmandi, qui octavo vel ſummum decimo ætatis anno majores ſunt, dolique capaces, ne gratiæ Spiritus ſancti ponant obicem, ſi conſcij ſibi fuerint peccati mortalis, quod nondum expiârunt, præmittant Confefſionis Sacramentum, quo à peccatorum ſordibus expurgati, velut munda vaſa donis ampliffimis Spiritus ſancti affluentius impleantur, ac tam animæ quàm corpora eorum viva Spiritus ſancti templa efficiantur. Quod ſi tamen propter temporis anguſtias aliudve legitimum impedimentum confirmandi non potuerint ante conſiteri, ſaltem de admiſſis peccatis prius actu contendantur.

6. Convenit quoque ut huiusmodi Sacramentum ante meridiem adminiſtretur & confirmandi, ſi ſani ſint, Jejunii ad illud ſuſcipiendum juxta ſalutarem Concilij Aurelianenſis monitionem accedant, ut pijs deſiderijs alijsve dignis pœnitentiæ fructibus ac pietatis operibus melius præparati copioſius Dei donis cumulentur. Verùm cùm plerumque populus numeroſus affluat ad confirmationem, uſus obtinuit, ut hoc Sacramentum poſt prandium etiam non jejunis conferatur & ſuſcipiatur, quod etiam licitè fieri poteſt, ſi infirmitas, anguſtia temporis, vel alia juſta cauſa faciendum ſuadeat.

7. Qui in baptiſmo Patrinus eſſe prohibetur, hîc quoque eſſe non poterit. Patrinos autem declaramus idoneos, qui primùm ipſi ſunt Catholici, confirmati, maturæ ætatis, ab omni Excommunicationis ſententia liberi, nec gravioribus criminibus palàm obnoxij, tùm qui eo anno ad Sacramentum Confefſionis & Communionis acceſſerunt, qui prima fidei rudimenta noverunt. Regulares autem perſonas ad hunc actum accedere prohibemus.

TITULUS IV.

De Sacramento SS. Eucharistiæ.

I.

Cùm Eucharistia sit præcipuum ac maximum Dei donum & longè sacratissimum Sacramentum, quo nihil habet Ecclesia dignius, admirabilius & salubrius, ipsum omnis boni ac gratiæ fontem & auctorem continens, dolendum sanè est, multorum sanctæ Religionis Catholicæ adversariorum impia studia conatusque in oppugnationem hujus divinissimi Sacramenti converti, multorum item & maximè malorum Sacerdotum impuritate ac vitâ malâ, divinum hoc Sacramentum horrendum in modum profanari atque contemni, ut mirandum non sit, si Deus meritò hinc offensus gravissimas in populum calamitates immittat. Cui utriusque malo occurrere cupientes seriò Pastoribus ac quibuscunque Concionatoribus & divini verbi præconibus commendamus, ut quæ de astruendâ hujus Sacramenti veritate, transubstantiatione, adoratione, sumptione, oblatione &c. Sancta Synodus Tridentina post SS. PP. & DD. testimonia definiuit, populo diligenter proponant atque explicent.

2. In singulis Ecclesijs Parochialibus plures Hostiæ sacræ ad usum ægrotorum continuò afferrentur & quidem sub serâ & in loco honesto ac decenti vasculo.

3. Frequenter pro loci humiditate vel siccitate species sacramentales renoventur.

4. Hostiæ consecrandæ sint recentes & integræ, sed non plures præsertim in Paschate vel alijs solemnioribus festis, quando populus communicare solet, consecrentur, quàm quot Pastor aut alius Ecclesiæ Rector animarum curam habens pro ægrotantium aliorumque communicantium numero circiter esse necessarias judicaverit.

5. Sacrosancta Eucharistia nec adorationis causâ, nec in gratiam infirmorum seruetur alibi, quàm in loco sacro in Ecclesijs nimirum Parochialibus vel alijs, quibus animarum cura annexa est.

6. Tabernaculum venerabilis Sacramenti ubi nondum est, sollicitus sit Pastor, ut id conficiatur, quod fiat vel in medio Altaris, vel in pariete juxtâ Altare extrinsecus decorè depictum, ejusque ostiolum aliquâ cortinulâ sit tectum, intrinsecus autem panno colorato tabernaculum sit circum vestitum, ac circumquaque firmum & tutò clausum, sub ipso duntaxat venerabilis Sacramenti vase candido semper corporali stratum. Tabernaculum quoque in quo sanctissimum Christi Corpus in Ecclesijs deponitur & custoditur, sit firmum, clave obseratum, & juxtâ cujusque Ecclesiæ facultates intus & foris decenter exornatum, atque à sacri Chrismatismis sanctorumque Oleorum vasculis Sanctorum quoque Reliquiis & ab omni aliâ re vacuum.

7. In quâlibet Parochia ut minimùm sint duo vascula, in quibus sacræ Hostiæ conseruentur, unum quod veteri vocabulo Ecclesiastico Ciborium vocamus, in quo reponantur sacræ Hostiæ communicantibus distribuendæ, quo etiam uti licebit, dum venerabile Sacramentum ad infirmos defertur. Alterum verò vasculum sit Hierotheca perlucida, quam vulgò Monstrantiam appellant; cujus usus sit venerabili Sacramento deferendo in publicis Processionibus, vel cultûs & adorationis causâ proponendo super Altare, quæ hierotheca idcirco inter columnellas ita Chrystallo transparenti circumdetur, ut sacra Hostia perspici possit. In ipso tabernaculo recludantur dictæ pixides duæ, easque oportet esse aureas vel argenteas, vel minimùm propter Ecclesiæ paupertatem, vel direptionum pericula stanneas mundas, & nitidas, nullo modo verò ligneas, testaceas, vitreas ob periculum fractionis, non lapideas ob humiditatem & gravitatem, nec æneas vel cupreas ob æruginem quam pariunt, quæ vomitum provocat: Omnia vasa sacra, quæ ad ostensionem, deportationem, vel custodiam SS. Eucharistiæ serviunt, ut sunt Monstrantiæ, Ciboria, pixides, calices & quæcunque alia vascula, si argentea, aurea vel inaurata sint, quotannis minimùm bis circa festum Paschæ ac S. Michaëlis intus & foris mundentur, & splendori suo restituantur: si propter Ecclesiæ paupertatem vel direptionum pericula fuerint stannea singulis saltem mensibus diligentissimè defricentur.

8. Cla-

8. Clavis illius tabernaculi nunquam in ejus ostiolo, Altari, aut loco vicino vel Sacrario relinquitur, neque ulli unquam Laico vel Ædituo, vel ulli etiam in Monasterijs moniali credatur, sed in Ecclesijs Parochialibus solus Parochus vel alius Sacerdos cum ipsius licentiâ, in alijs autem Ecclesijs tam sæcularium quàm Regularium Sacerdos ab earum Ecclesiarum Superiore speciatim deputatus clavem illam, idque sub gravi arbitrariâ pœnâ, custodiat, diligentissimequè curet, ut illud semper clausum sit, ne ulla unquam Sacramento huic injuria fiat. Si quis ipsius sacre Eucharistiæ Custos eam incautiùs servârit, per tres menses juxtâ Canonicas sanctiones ab Officio suspendatur, & si per ejus incuriam aut negligentiam aliquid nefandum contigerit, seu gravior Sacrosancto huic Sacramento irrogata fuerit injuria, pro modo culpæ graviori etiam in eum pœnâ animadvertatur.

9. Ubi cunq; locus ab hostibus ac prædonibus est tutus, & facultates Ecclesiæ ferunt, continuo tam de nocte quàm de die ante Tabernaculum sanctissimæ Eucharistiæ lumen ardeat, alibi ubi nimia paupertas aliud non sinit, saltem sub Officio divino ob Reverentiam tanti Sacramenti, & ut significetur præsentem esse eum, qui lucem habitat inaccessibilem, quique mentium nostrarum tenebras illustrat; ardeatque sumptibus fabricæ, vel alterius qui ad hoc obligatur; quod ut non negligatur, Parochos ac Sacristanos seu ædituos ad hujusmodi incuriam & luminarium defectus, ubicunq; fuerint, corrigendos aut nobis vel nostro Vicario quamprimùm denunciandos adhortamur. Foundationes etiam in eum usum relicte strictè impleantur.

10. Porrò cum sicut corpus panis ciboque, sic anima spiritali alimento sæpius sit reficienda, diligenter excitent Subditos & Auditores suos Parochi & verbi Dei præcones ad debitum tanti Sacramenti cultum & frequentem ejus usum: iisdemque crebrò exponant & maximè festis celebrioribus, quando populus communicare solet, quanta sit ipsius Eucharistiæ excellentia, quàm admirabiles effectus in ritè dispositis pariat, quantâ proinde animi Religione, pietate & humili etiam corporis habitu ad divinum hoc Epulum (in quo omnis spiritalis dulcedo quasi in suo fonte gustatur) sit accedendum. Non desinant etiam Pastores & Concionatores sæpius adhortari parentes sub concionibus & aliàs, ut liberos, postquam ejus ætatis & judicij fuerint, ut possint Sacrosanctum Corpus Domini discernere, ad ejus participationem inducant, & Ecclesiæ offerant, ut hoc cœlesti cibo pasti omnium bonorum operum & meritorum capiant incrementa; interim tamen Pastores & reliqui curam animarum habentes advigilent, ut neminem ad illud admittant, quin certò sciant eum vel saltem prima fidei rudimenta probè scire & quid in sacra Eucharistia contineatur, intelligere. Sæpius quoque populum admoneant, quod nullus sibi peccati mortalis conscius, licet sibi contritus videatur, absque præmissâ Confessione sacrosanctum Corpus Christi possit sumere, nisi in periculo mortis, cum æger non potest confiteri, vel abest copia Confessarij.

11. Inculcent similiter omnibus, quod teneantur naturali Jejunio servato accedere ad hoc Sacramentum, ita ut saltem à media nocte nihil omninò ne quidem per modum medicinæ comederint aut biberint, ac ut utroque genu flexo Sacramentum istud humiliter adorent, reverenter suscipiant, neque eo sumpto statim ab Ecclesia discedant, aut colloquantur, aut vocalibus precibus occupentur, ne sacra Hostia vel aliqua ejus particula incautè ex ore decidat, sed aliquantisper, quâ par est pietate, mente orent, ac tacitè Deo pro tam singulari beneficio nec non pro sanctissima Passione Domini, ad cujus memoriam refrendam hoc Mysterium est institutum & sumitur, gratias agant.

12. Adhæc mandam Pastoribus & eorum vices tenentibus, ne sacrosanctam Eucharistiam administrent publicis peccatoribus, aut concubinarijs publicis, antequam concubinas suas dimiserint, meretricibus, usurarijs publicis, nisi usuris renunciaverint, & injusta lucra restituerint, aut de ijs restituendis cautionem dederint; palàm inimicitias exercentibus, nisi re ipsâ pacem composuerint, vel sese ad reconciliationem debitè obtulerint: Phreneticis seu amentibus perpetuis, dum rationis usu carent, aut à pietatis sensu sunt alieni, non licet hoc dare Sacramentum; licebit tamen, quando lucida habentes intervalla sui que facti compotes piè & religiosè illud sumere desiderant.

13. Peccatores verò occultos, si occultè petant, & eos emendatos Parochus non agnoverit, repellat: non autem si publicè se ingerant & sine offendiculo nequeant præteriri.

14. Eandem

14. Eandem etiam de Energumenis rationem haberi volumus, quibus, si piâ animi præparatione se dignos eâ fecerint, nequaquam sacra Eucharistia est neganda, tum ut ejus virtute muniantur ab incurfu dæmonum, quo infestantur, tum ut purgentur.

15. Damnatis ad mortem de peccatis ritè confessis & contritis negari non debet Eucharistia, sed tamen danda ante diem supplicij, si commodè fieri possit, ne aliquid præter Reverentiâ tanti Sacramenti contingat.

16. Quilibet annos discretionis habens communicare debet, ut minimùm in Paschate in Ecclesia sua Parochiali. Incipit autem Pascha ad hunc effectum in Dominica Palmarum, & durat usque, ad Dominicam in Albis inclusivè. Qui huic mandato Ecclesiæ non obedierint, vel in Paschate à Parochia abfuerint, & reversi intrâ octo dies non docuerint se alibi in Paschate communicasse, in Synodali visitatione denunciarentur, ut nisi legitimam excusationem attulerint, & vivi ab ingressu Ecclesiæ arceantur & mortuis Ecclesiastica denegetur sepultura. Ad hæc cum oporteat in Parochia quemque sua in Paschate ad sacram Synaxin accedere, non satisfaciunt communicantes in alijs Ecclesijs quorumcunque etiam Ordinum privilegiatorum, quod in Dominica Passionis in Parocchij publicent Pastores unâ cum decreto Concilij Lateranensis de Communionem in Paschate faciendâ. Ut igitur hoc salutare Concilij decretum inviolatè servetur, quivis Parochus nomina & cognomina suorum Parochianorum in libro statûs animarum habeat descripta.

17. Pastores & quicumque alij Sacerdotes venerabile Corporis Christi Sacramentum ad ægrotos aut alios nunquam perferant, nisi decenter & reverenter ornati stolâ & superpelliceo, & custos superpelliceo indutus lumen & campanulam sonantem præferat, quo populus sui moneatur officij, tum ergâ Sacramentum, tum ergâ laborantem infirmum, idque observetur, etiam si infirmus frequentius in ægitudine sua viati cum salutis sibi deferri petat. Quoties autem Sacerdos ad ministrandum ægrotis Sacramentum accersitur, semper duo ad minimum ex ipsius ægroti vicinis presbyterum cum custode à Templo ad ægrotum usque detectis capitibus & cum maturitate deducant, & inde ad Ecclesiam reducant. Monentur verò omnes constituti in via, quâ Sacerdos cum venerabili Sacramento transit, ut summum illi honorem exhibeant, & sivè equo, sivè curru vehantur, religiosè descendant, & tam, diu flexis genibus permaneant, quoad Sacerdos cum venerabili Sacramento transierit, quod multam huic sanctissimo Sacramento conciliat reverentiam, idque nullius dignitatem dedecere, sed pro fidei suæ devotione ac professione verè gloriosam ac Christianum esse arbitrari omnes debent. Curetur verò diligenter ut in administratione huius Sacramenti ægrotantis cubiculum expurgatum decenterque sit compositum, mensa aliqua linteo mundo instrata, ac etiam Cruce, luminaribus, ac vasculo aquæ benedictæ instructa præparetur, in qua pixis cum venerabili Sacramento constitui possit, Parochi etiam Subditos suos sæpe hortentur, ut dum sanctissimum hoc Sacramentum ad ægrotum defertur, indeque ad Ecclesiam reportatur, frequentes illud ac devotè comitentur.

18. Viaticum sacratissimi corporis Domini ægrotantibus maturè, & sollicitè procurandum est, ne forrè contingat eos tanto bono Parochi incuriâ privatos decedere.

19. Infirmis, qui pietatis studio suâ in ægitudine communicant, danda est Eucharistia ante omnem cibum & potum, potest tamen viaticum brevi morituris dari non Jejunis, id tamen diligenter curandum est, ne ijs tribuatur à quibus ob phrenesin, assiduam tussim, frequentem vomitum, aliumque similem morbum aliquid indecori cum injuria tanti Sacramenti timeri potest.

20. Abusus, ut ad ægrotos deferatur venerabile Sacramentum sub tempus vespertinum, paulatim tollatur. Nunquam tamen Pastor tempore nocturno aut aliâs quantumvis importuno vocatus, cum id infirmi status postulat, ab officio faciendo sese excuset, gravissimè puniendus, cujus culpâ infirmus non munitus Sacramentis ex vita discesserit.

21. Nunquam unica duntaxat sed ut minimùm duæ semper sacræ Hostiæ ad ægrotum deferantur, & unicâ infirmo exhibitâ, altera ad Ecclesiam eodem honore & comitatu referatur, ne Parocho ad Ecclesiam redeunte inanem pixidem populus adoret. Et hæc quidem ordinatio plerumque observanda est ab omnibus, quod si tamen vel nimia loci distantia, vel itineris temporisve difficultas, vel aliâ justa causa, quò minus id præstari possit, circumspecto Parocho suaserit, tum eidem licebit eam sanctissimæ Eucharistiæ particulam solam deferre, quam æger percipiturus est, quo casu tamen inane vasculum seu pixidem occultè, silente campanulâ & sine lumine ad Ecclesiam referet.

22. Quod si longius aut difficilius iter obeundum sit, aut etiam equitandum, includatur pixis cum Sacramento bursæ decenti ad collum appensæ, & ita ad pectus alligatæ, ut neque decidere, neque è pixide Sacramentum excuti possit.

23. Inter eundem caveat, ne vanos oculos huc illucque conjiciat, aut fabuletur sed cautè reverenter & graviter incedat, cœlestemque illum, quem manibus gestat, Thesaurum fide portet & linguam mentemque precando exerceat.

T I T U L U S V.

De sacrificio Missæ.

I.

CONSTANS EST Ecclesiæ vera doctrina, quam semper tradidit & à suis ministris doceri vult, Eucharistiam simul & Sacrificium esse & Sacramentum, Sacrificium veræ laudis & gratiarum actionis, impetratorium ac propitiationis pro fidelibus vivis & defunctis : Sacramentum autem spiritualis alimonix, quo vitam nostram spiritualem tueri & conservare possimus : nec potuisse Salvatorem nostrum, quando seipsum in ara Crucis obtulit, illustrius ergà nos suam charitatem testatam facere, quàm cum nobis visibile Sacrificium reliquit, quo cruenti illius Sacrificij in ara Crucis semel immolati virtus & efficacia in nos derivaretur, cujusque memoria usque in finem sæculi quotidie summâ cum utilitate ab Ecclesia per totum terrarum orbem diffusa recoletur. Cumque fateri cogamur, nullum opus adeò sanctum ac divinum à fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum Mysterium, quo vivifica illa Hostia, quâ Deo patri reconciliati sumus, in Altari per Sacerdotes incruento modo quotidie offertur, satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendam esse, ut quantâ maximâ fieri potest interiori cordis munditiâ & puritate, atque exteriori devotionis & pietatis apparatu ac specie illud ipsum peragatur.

2. Itaque imprimis innumeris, quæ ex irreverenti & indecenti sanctissimi Missæ Sacrificij celebratione proveniunt, malis, quantum in Domino possumus, maturè occurrere cupientes, omnibus modis interdicens, ne quis extraneus, vagus, ignotus, vel peregrinus in ulla Civitatis & Diœcesis nostræ Ecclesiâ sive sæculari, sive regulari ad celebrandam Missam, Sacramenta ministranda, aut etiam prædicandum verbum Dei admittatur, nisi prius exhibito Episcopi sui, à quo consecratus est, testimonio vel Superioris sui commendatitijs literis.

3. Cum Episcopi etiam ex sanctione Concilij Tridentini curare debeant, ne quis publicè criminofus Sacerdos aut sacro Altari ministrare, aut sacris interesse permittatur, injungimus omnibus Ecclesiarum Prælati, Superioribus & alijs universis animarum curam habentibus, regularibus ac sæcularibus, ut Episcopali auctoritate nostrâ publicos concubinos, usurarios, simoniacos, aliosque palàm excommunicatos, criminofos presbyteros ab Altaris Ministerio removeant, alioqui tam illi qui mortalis peccati publici rei celebrant, quàm qui in hoc connivent se verè à nobis punientur.

4. Ut inter septem planetas splendidissimum solis jubar, sic inter Ecclesiæ Sacramenta Sacrosancta Eucharistia eminent, quæ purissimum & lucidissimum justitiæ solem re ipsâ & per se præsentem comprehendit, quam non nisi tersâ & vitijs omnibus lethalibus expurgatâ conscientiâ licet percipere, idcirco divino & positivo jure præceptum est, ne quis peccati mortalis conficius, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissâ sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere audeat, quod præceptum inviolatè à Laicis communionem sacrâ reficiendis, majorique ratione à Sacerdotibus sacrificantibus mandamus observari, quoties adest copia Confessarij, quod si urgente necessitate Sacerdos absque præviâ Confessione, excitatâ tamen prius contritione Missam celebrârit, eâ finitâ quamprimùm, ut definivit œcumenicum Concilium Tridentinum, tenetur confiteri.

5. Primam Missam celebraturus Sacerdos non ante id facere permittatur, quàm prius generales & speciales rubricas & ritum celebrandi Missam tam privatam quàm solemnem secundùm præscriptum Missalis Romani diligenter perlegerit, atque sacris Missæ ritibus & cœrimonijs ab

nij ab aliquo pio & erudito cœrimoniarum & rituum Ecclesiæ Romanæ apprime perito Sacerdote debite fuerit instructus, nec non easdem cœrimonias & ritus se perfecte didicisse, superiori, cui subest, testimonio sui instructoris legitime probaverit.

6. Et ne Sacerdotum fordibus res sacrosancta in oculis quoque vulgi vilescat, & maledictio, quam Deus minitatur, opus suum negligenter facientes feriat, volumus & quibuscunq; Civitatis & Diœcesis nostræ presbyteris severe præcipimus, ut omnes tremendum Missæ Sacrificium celebraturi mundis honestisque Altaris ornamentis, vasis, calicibus, patenis Pontificali ritu consecratis, benedictis corporalibus, pallis, vestibus similiter benedictis, niti dis pariter & integris, Romano Missali, nunquam solis candelis sebaccis in Altari, sed cum eis vel sine eis semper duobus minimùm decentis formæ cereis, in festis autem solemnioribus etiam pluribus, ante Evangelium S. Joannis vel aliud, si dicendum fuerit, in fine Missæ plenè lectum non extinguendis utantur.

7. Quò Christi fideles Ecclesiæ præcepto de Missa audienda facilius queant satisfacere, serio mandamus, ut in omnibus curatis & vicecuratis Diœcesis nostræ pagorum Ecclesijs non Collegiatis, Dominicis & fori festis diebus Missa Parochialis, certâ & eadem semper horâ fiat, ætate quidem horâ octavâ, hyeme verò horâ nonâ, ubi verò eodem die duæ Missæ dici consueverunt, is ordo servetur, ut prima in ipso diluculo pro plebis commoditate dicatur, ut pro majori suâ quisque commoditate præcepto Ecclesiæ de audiendo sacro satisfacere possit, præmissâ tamen singulis prædictis Missis trinâ campanarum pulsatione.

8. Ut populo major quotidie Deo serviendi sit opportunitas, curabunt Ecclesiarum Superiores, Pastores, aut eorum vices gerentes, ubi magna est Missarum frequentia, ut per singulas dimidiatas aut saltem horas Missa fiat, quâ in re ad omnem evitandam confusionem nunquam plures unâ horâ simul ad Altare convolent, ne reliquo tempore nullus in templo Sacerdos Sacrificium offerens reperiat, sed ordinate alter alteri succedat, quibus ex officio sacrificare incumbit, certamque sibi horam in Catalogo celebrantium aptè concinnato & in Ecclesiæ choro vel Sacristia affixo præscriptam habeant. Illi verò qui pietatis studio sacrum facturi sunt, si priores per spatia diversa sacrificabunt, idem intervallum observabunt, sin autem sine aliquâ temporis intermissione alius alium ad sacrificandum subsequatur, nec post nec ante illos sacrificium offerre his integrum sit, ita cum prioribus concurrant, ut tamen non eodem temporis momento accedant, sed vel ad lectionem Evangelij, vel post factam corporis Christi elevationem sacrum inchoabunt: id ipsum & in Monasterijs fieri exoptamus, ne dum simul plurimi sacris operantur, decori domus Dei aut Mysteriorum venerationi & gravitati nonnihil decedat, sed omnia ordine summâque cum honestate & dignitate in Dei Ecclesiâ peragantur, sic enim sacris Mysterijs major accedet reverentia, populo verò ad templum quotidie venienti commodior erit sacri statim audiendi occasio.

9. Calices stannei, quorum usus quidem in Missæ sacrificio toleratus est, si ullo modo fieri potest, tollantur, eorumque loco argentei substituantur, aut certè superior eorum cuppa sit argentea inaurata, maximè ubi non est periculum ab hostibus aut prædonibus.

10. In dicendis vel cantandis Missis servetur Ordo breviarij, ac proinde Missa quotidie præsertim verò diebus Dominicis cum diei officio conveniat.

11. Curent quoque Abbates, Præpositi, Archidiaconi, Decani, Pastores & alij Ecclesiarum quarumcunq; Superiores, quò ab offensa Dei sese liberent, ne tam in summâ quàm defunctorum Missæ sacrificio Epistola, Symbolum fidei, Præfatio & Oratio Dominica, tanquam præcipuæ eorum, quæ in Missa canuntur, partes Cantorum vel organorum concentu mutilentur aut intercipientur, multò minus reliquum decantandæ Missæ Sacrificium proximè post elevatam hostiam lectione submissâ absolvat, sed omnia ex integro distinctè & articulatè canantur.

12. Elevato Corpore & Sanguine Domini nostri Jesu Christi in sacrosancto Missæ Sacrificio pulsu tintinnabuli omnes Christi fideles adorandi Dei in Sacramento verè & re ipsâ præsentis admoneantur, curentque Pastores, Concionatores, Ludimagistri, alijque puerorum sacrificantibus inservientium instructores, ut pulsus ille nihil puerilis insolentiæ vel gesticulationis præferat, sed soni sui gravitate & modestiâ majestati rei præsentis congruenti decorem & attentionem eidem cenciliet. Celebrantibus autem semper minister adsit, qui ipsis inserviat & respondeat corpore & moribus compositis, qui ab Altari nonnisi peracto sacro cum Sacerdote secedat.

13. Præcipit

13. Præcipit sacra Synodus Tridentina, ut quæ in Missæ celebrationem irrepserunt à tanti Sacrificij dignitate aliena, illa locorum ordinarij Episcopi prohibere atque è medio tollere sedulo curent & teneantur. Quamobrem Nos hujusmodi decreto in hærentes omnia & singula quæ vel avaritia, vel irreverentia, vel superstitio, vel malus usus induxit, sublata esse volumus. sicut sunt pactiones, mercedes, candelarum certus numerus, inusitatæ preces, & quæ sunt similia avaritiæ & superstitiosæ vanitatis suffamina.

14. Missæ nec nimis tardè nec nimis festinanter neque memoriter sed ex missali legantur.

15. Circa elevationem sacræ Hostiæ, Antiphonæ vel aliæ cantiones intempestivæ ne intercinantur, sed altum silentium cum recollectione animi, quod præsentibus tunc Mysterijs debetur, observetur. Post elevationem Calicis, si musicè cantandum est, id devotè & graviter fiat. Ubi verò hætenus moris fuit, ut ad elevationem majori vel aliâ campanâ signum detur, etiam imposterum observetur; ubi non fuit, introducatur & populus admoneatur, ut tam domi quàm foris ad dictum signum reverenter vel stet capite detecto, vel in genua procumbens oret, gratias agens Redemptori nostro, quod propter nos & nostram salutem descendit de cœlis & incarnatus est de Spiritu sancto & HOMO FACTUS EST.

16. In Altaribus & circa illa nihil omninò sit sorditum vel incompositum, in vestibus sacris nihil lacerum vel immundum. Nihil quoque desit in sacris vasis ad officium divinum spectantibus.

17. Multùm Pietatem ac devotionem in populo promovebit, si Parochi & Concionatores hujus Sacrificij à Christo in ultima Cœna instituti veritatem, excellentiam & admirabiles fructus singulari studio doceant, eumque commonefaciant, ut non solum Dominicis & festis sed alijs etiam diebus per hebdomadam sacro Missæ officio interesse studeat.

T I T U L U S VI.

De Sacramento Pœnitentiæ.

I.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo ergà Deum esset, ut justiciam in baptismo ipsius beneficio & gratiâ susceptam constanter tuerentur, non fuisset opus aliud ab ipso baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum, quoniam autem Deus, qui dives est in misericordia, cognovit figmentum nostrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui se in peccati servitutem & dæmonis potestatem tradidissent. Sacramentum videlicet pœnitentiæ, quo lapsis post baptismum beneficium mortis Christi applicatur, ut meritò SS. PP. & Concilium Tridentinum pœnitentiæ secundam post naufragium tabulam appellârint, quâ scilicet ex vortice mortalis peccati, tanquam è naufragio subvehi & in portum salutis transferri unusquisque possit.

2. Sacramentum istud non minus lapsis post baptismum ad salutem necessarium, quàm nondum renatis baptismus.

3. Ad Sacramentum pœnitentiæ constituendum tria concurrunt essentialiter, materia, forma & minister, materia remota sunt peccata actualia post baptismum admissa, proxima seu partes integrantes sunt actus pœnitentis, contritio, confessio, & satisfactio, forma illis Ministri verbis continetur, Ego te absolvo &c. quibus ex laudabili Ecclesiæ Catholicæ more solent preces quædam præmitti, licet ad rationem formæ non spectent.

4. Doceant autem Parochi diligenter suos Parochianos, post lapsum ac mortalis peccati reatum hoc medicamentum atque perfrugium Christianis omnibus ad eò ad reconciliationem salutemque necessarium esse, ut sine illo vel ejus voto nemo in nova lege lethali peccato adstrictus salvari possit. Hanc autem frugiferam esse pœnitentiæ, ut quibus modis Deum offendimus (offendimus autem corde, ore, ac opere) iisdem reconciliemus Deo, corde quidem per contritionem, ore per Confessionem, ac opere per satisfactionem: quas partes tum essentielles, tum integrales frequenter populo inculcandas & præsertim ob laxiores hujus temporis opiniones ostendendum monemus, specialem peccatorum Confessionem, cum numero ac circumstantijs,

stantijs speciem peccati aut mutantibus, aut notabiliter aggravantibus necessarium esse, ut Sacerdos causâ cognitionem rectè ex statu pœnitentis intellecto instituere, & ubi peccata solvenda, ubi liganda, rectè discernere possit. Cùm toto anno tùm præcipuis Christi & B. Virginis festivitatis, & quadragesimæ potissimum tempore fidelibus pœnitentiæ atq; Confessionis usus, fructusque frequenter à Parochis & Concionatoribus erit commendandus, ac populus ad eorum frequentationem pijs cohortationibus excitandus, monendi que communiter omnes, si per annum sæpius & quidem in gravissima peccata labantur, quanto cum salutis periculo conjunctum sit, si salutare pœnitentiæ remedium non eligant, sed potius in tanto salutis suæ æternæ discrimine versari ac Dei gratiâ destitui, majoremque hac Confessionis dilatione humani generis hosti occasionem insidiarum ac malitiæ suæ in ipsos exercendæ præbere velint.

5. Cùm in Confessionum auditione sit positum incredibile momentum ad seriam emendationem vitæ ipsius populi, studiosè in hoc incumbant Confessarij, ut in confessionibus audiendis magnum fructum faciant pœnitentibus, salutare pœnitentiæ injungant, & salubria consilia ad peccata vitanda & seriò vitam corrigendam suggerant.

6. Puerperæ & alij, quibus probabile vitæ periculum imminet, non differant salutaribus pœnitentiæ remedijs se munire idque tempestivè, ne cum corpore etiam animæ periculum incurrant, & ad hoc studiosè advigilent Pastores, atque etiam, cùm necessarium judicaverint, ultro sese offerant.

7. Ne quis ignorantiam præcepti de annua saltem Confessione & Communione in Paschate ab omnibus & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus, cùm ad annos discretionis pervenerint, juxta magni Concilij Lateranensis constitutionem, implendi prætereque queat, volumus quotannis tam à sæcularibus quàm regularibus Concionatoribus & Confessarijs id ipsum Dominicâ passionis publicari, & post Dominicam in Albis vigilare & annotare Pastores, quinam ex suis Parochianis intrâ quindenam Paschalem, quæ à Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis inclusam numeratur, defuerint officio, eos moneri, nisi præcepto satisfecerint, vivos à cœtu fidelium, mortuos ab Ecclesiastica sepultura removendos esse.

8. Ne tepidi Catholici vel de fide suspecti facilè, prout hæctenus factum fuisse cum dolore accepimus, dictam Ecclesiasticam legem eludant, & in sordibus suis diutius volentur, volumus ut Pastores, quoties similes in Parochia sua commorari deprehenderint, exigant ab ijs testimonium Confessarij sui, ut inde constet ubi & quando fuerint in isto anno confessi. Item in pagis, qui se dicunt in Paschate alibi Confessos esse, testimonio Confessarij Episcopali nostrâ auctoritate approbati id docere teneantur, quod si non fecerint, contra eos ut non Confessos procedatur.

9. Hortamur in Domino omnes medicos, ut in visitatione infirmorum Bullæ PII V. quæ incipit, *suprà gregem*, sese conforment, quâ sancitur, ut infirmos in lecto jacentes ante omnia moneant, ut idoneo Confessori omnia peccata sua confiteantur, neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo Confessor ob aliquam rationabilem causam concesserit, & eis per fidem à Confessore in scriptis factam constiterit, quod infirmi sui peccata sua confessi fuerint.

10. Qui infirmorum Confessiones excipient, si Pastores non sint, scripto in domo decumbentium relicto aut aliter de excepta confessione Pastori fidem faciant.

11. Quoniam Minister Sacramenti pœnitentiæ est solus Sacerdos, qui non hominis sed Dei Judicium exercet circa animas pretioso Christi sanguine redemptas, dum Confessionibus pœnitentium intendit, in eo cum primis præter potestatem Ordinis quam presbyterio initiatus accepit, necessariò requiritur jurisdictio in pœnitentem ordinaria vel delegata (præviâ tamen Episcopi Diocesani ejusve in Spiritualibus Vicarij Generalis, post Examen si opus fuerit, vel aliâ approbatione) sine quâ nulla est absolutio. sicut sacra congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum id ipsum disertis verbis felicis recordationis GREGORIO XV. & URBANO VIII. Pontificibus maximis confirmantibus declaravit.

12. Nullus itaque Sacerdos sive sæcularis, sive regularis Confessiones audire præsumat quorumcunque sive sæcularium, sive Laicorum, sive Sacerdotum & Clericorum, nisi prius Examine præmissio idoneus repertus, & à nobis aut nostro Vicario Generali approbatus fuerit, excepto mortis articulo, quando approbatus Confessarius haberi non potest, tunc enim quilibet Sacerdos ab omnibus & quibuscunque peccatis etiam Sedi Apostolicæ, aut Nobis reservatis, in
foro

foro conscientia absolvere potest, præter hanc Jurisdictionem præsentem requiritur vitæ integritas, ætatis aut saltem morum maturitas, scientia Canonum, pœnitentialium censurarum, casuum reservatorum, diligens lectio probatorum & piorum scriptorum, qui de Sacramento pœnitentiæ scripserunt, prudentia & discretio, ut sciant distinguere inter lepram & lepram & salutarem medicinam peccatis contrariam applicare.

13. Et quia sæpè compertum est, Sacerdotes vel non ritè ordinatos atque etiam irregulares, vel vitæ morumque honestate & doctrinâ minimè habiles, in aliena Diœcesi, aut ad curam animarum gerendam, aut sacramentales Confessiones audiendas approbationem varijs modis & artibus extorsisse, eamque non legitime in nostra Diœcesi usurpare, meritò in memoriam revocandam duximus CLEMENSIS V. Pontificis maximi Constitutionem, quâ cavetur, ne Confessarij extrâ Civitates & Diœceses, in quibus ante fuerunt approbati, Confessiones audiant, absque novâ cujusque Episcopi Diœcesani approbatione, uti Concilium Tridentinum insinuat, dùm universè ab Episcopis Diœcesanis prius approbandos decernit quoscunque tùm sæculares, tùm regulares Sacerdotes, quàm ad Parochiale beneficium regendum vel Confessiones audiendas in eorum Diœcesibus admitti queant, cui congruenter sacra Congregatio Cardinalium ejusdemque Concilij Tridentini interpretum expressè declaravit, semel approbatum ab Episcopo alterius Diœcesis, in quâ ad animarum curam vel Confessiones exponendus est, iterum debere approbari, nec sine ejusmodi novâ approbatione ullas quarumcunque personarum sæcularium sacramentales Confessiones excipere posse, quod & confirmavit INNOCENTIUS Papa X. speciali eâ de re & alijs dubijs circâ licitam & validam Confessionum auditionem moris editâ Sanctione, quia in alia Diœcesi sæpè diversæ consuetudines, peccatorum reservationes, alia hominum ingenia, mores, commerciaque vigent.

14. Confessarij prudentes sint ac circumspecti non solum in injungendis pœnitentijs (ideoque etiam pro peccato occulto pœnitentiam publicam non imponant) verùm etiam examinando pœnitentes, præsertim circâ vitia carnis, ne indiscretis interrogationibus eos doceant peccata, quæ ignorant, vel aliter scandalizent.

15. Et generaliter eâ sinceritate, prudentiâ, ædificatione munere suo fungantur, quemadmodum & tanti ministerij Sanctitas postulat, & animarum salus deprecatur.

16. Magna oportet esse instructum scientiâ, qui de rebus maximis ex tempore judicare debet: Ideò Confessarij quibus non hominis sed DEI Judicium exercendum est, & quidem de animabus pretioso JESU CHRISTI Sanguine redemptis, lectioni eorum librorum, unde necessariam sibi scientiam hauriant, diligentissimè vacare meritò debent.

17. Confessarij dùm rudiores pœnitentes inveniunt, de quorum in rebus fidei & modo confitendi instructione dubitant, ante omnia fidei Catholicæ rudimentorum & Orationis Dominicæ, Salutationis Angelicæ, symboli Apostolorum, præceptorum Decalogi & Ecclesiæ, atque peccatorum Capitalium peritiam examinent, & quos horum ignaros cognoverint, si tempus suppetat, breviter vel assignato alio commodiore, instruant de rebus fidei & alijs ad salutem cognitu necessarijs, de conscientia discussione, Confessione, & dolore ad eam necessario, corripiant eorum ignorantiam, ut impofterum ea diligentius addiscant seriò commoneant.

18. Ut Supervacanea, à Confessione aliena & extranea inter confitendum, uti ante dictum est, non sunt miscenda, ita multò minus à Confessario nomen complicitis vel ipsius etiam pœnitentis, ejus domicilium, vel rei domesticæ status curiosè inquiretur: hæc enim affectatam curiositatem, familiaritatem aut quæstum redolent, quin hortamur pœnitentes, ut tales Confessarios vel prætereant, vel deserant.

19. Caveant quoque Confessarij, ne qua commoda temporalia sibi vel suis occasione Confessionis à pœnitentibus aucupentur, neque convenit ut ipsorum facultatibus administrandis se immisceant, nisi pupilli vel aliter gravati in necessitate summâ id jure possint.

20. Extrâ necessitatem Confessiones non audiantur, nisi in Ecclesia & loco aperto, maxime si confitentes sint mulieres, quas convenit breviter expedire. Confessionalia ubique erigantur in loco commodo templi sumptibus fabricæ, ubi erecta nondum sunt, quæ Confessarium à pœnitente asserculo cancellato ac pœnitentem à sequentibus alio asserculo disjungant, quamprimùm fieri potest, à publicatione decretorum hujusmodi, sumptibus fabricarum erigantur, ut ab eo tempore nemo sine licentia ordinarij extrâ ejusmodi Confessionalia femina-

rum Confessiones audire præsumat, nisi in casu necessitatis sub pœna arbitraria. Surdis autem, prægnantibus, aut aliqua notabili infirmitate detentis, poterit Confessarius commodum tempus eas audiendi assignare, semper tamen in loco Ecclesiæ valde conspicuo, nec quisquam Sacerdos mane ante solis ortum aut vespere post solis occasum in tenebris alterius sexus Confessiones audiat sine lumine, ut perversis & improbis hominibus omnis calumniandi occasio, quantum fieri potest, subtrahatur. Turpe etiam & indecorum est, videre Confessionalia in angulis & locis abstrusis collocata, quare omnibus Pastoribus mandamus, ut quanto citius curent huiusmodi sedes ad locum honestum, patentem & conspicuum transferendas, ut tepidi Catholici Sacrosanctum illud tribunal præ oculis semper habeant, & exemplo bonorum ad illud sæpius & fidentius frequentandum inflammentur, neque temerè Confessarij de uno loco ad alterum potissimum in majoribus festiuitatibus excurrant, cum id sæpè magnæ murmurationis causam multis præbeat.

21. Caveant autem Parochi & Presbyteri audientes Confessiones, ne alij confiteri volentes nimium appropinquent & confitentem aut turbent, aut facultatem illi adimant liberè proferendi peccata sua, aut Confessario exactius interrogandi.

22. Judicem sedentem sententias ferre oportet, ideo etiam Confessarius non nisi sedens Confessiones excipiat, quæcunque etiam pœnitentes dignitate fulgeant.

23. Confessarij in sacro illo Tribunali modestiam & gravitatem præferant, sedentque superpelliceo induti & stolâ à collo pendente, seu alio decenti habitu Presbyterali, ac memores sint, se ibidem agere conscientiarum Judices ac Spirituales animarum medicos, Justitiæ simul & misericordiæ ministros à Deo constitutos esse, ut tanquam arbitri inter Deum & homines, non minus honori divino, quàm animarum saluti consulant, nec excedant ad dexteram vel sinistram sive indulgentiâ, sive severitate, proinde non oscitanter sed magna cum attentione, circumspeditione & iudicio Sacramentum hoc administrent, & cognito pœnitentium statu, congrua vitij adhibeant remedia & pœnitentiam saluti animarum maximè convenientem imponant.

24. Ut autem Pastores & Confessarij sciant, cujuscumque satisfactiones pœnitentibus injungere debeant, maturè expendant verba Tridentini Concilij, debent ergò Sacerdotes Domini, quantum Spiritus & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum & pœnitentium facultate, salutare & convenientes satisfactiones injungere, ne si fortè peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad vitæ novæ custodiam & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem.

25. Cum nihil Confessionem magis suavem & acceptam reddat, quàm sigillum, nõrint Confessarij, id sibi strictissimè servandum esse, nec verbo, signo, nutu aut quovis alio modo vel minimum veniale peccatum confitentis prodendum esse, sub pœna depositionis à Sacerdotali officio & detractionis in arctum Monasterium ad agendam ibidem perpetuam pœnitentiam.

T I T U L U S V I I.

De Casibus reservatis.

I.

Magnoperè verò ad Christiani populi disciplinam & Ecclesiæ auctoritatem pertinere semper visum fuit, ut arctiora quædam & graviora crimina non à quibusvis sed summis duntaxat Sacerdotibus absolverentur, unde meritò Pontifex maximus pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita causas aliquot graviorum criminum suo peculiari iudicio reservavit, quod idem Episcopis in sua cuique Diœcesi suprâ alios Sacerdotes inferiores auctoritate licitum esse Concil. Trid. ex definitione Canonum antiquorum rectè statuit.

2. Nemo Sacerdotum sive sæcularium, sive cujusvis Ordinis & instituti regularium etiam à Nobis seu Vicario nostro in Spiritualibus Generali ad Confessiones sæcularium personarum audiendas

audiendas approbatorum à casibus Sedi Apostolicæ aut Nobis reservatis quempiam extrâ mortis periculum absque speciali Apostolica seu nostrâ respectivè facultate absolvere præsumat, Sacerdos enim ad Confessiones excipiendas generatim approbatus, cum in dictis casibus non sit legitimus Judex, nullam ab ijs habet absolvendi potestatem, quæ confertur per approbationem, ea enim in generali Concessione non veniunt, quæ requirunt speciale mandatum; ideoque absolutio, quam impendit, non est valida, prout sacra Congregatio Cardinalium, quæ Episcoporum ac Regularium negotijs & consultationibus præest, definivit.

3. Peccata verò & crimina reservationi summi Pontificis subjecta multa sunt, quorum præcipua in Bulla Cænæ Domini sigillatim referuntur, ac probatis Auctoribus, qui subjiciunt alios permultos desumptos ex Corpore juris communis & diversorum Pontificum constitutionibus. In quibus tamen casibus Sedi Apostolicæ reservatis, si occulti sint, Nos & Vicarius noster, ut absolvere & dispensare possimus, Concilium Tridentinum statuit. Sciant item Confessarij Sedi Apostolicæ inter cætera esse reservata: Vota Castitatis perpetuæ, Religionis approbatæ & Peregrinationis Romanæ, Hierosolymitanæ & Compostellanæ, quoad reliqua verò vota, & Excommunicationes quorum permutatio sive absolutio nonnullis fortè Apostolico Privilegio aut delegatione permittitur, caveant ne temerè sese hiscè immisceant, & permutando vota vel ab ijs absolvendo suam excedant potestatem.

4. Pastores & Confessarij à casibus nobis reservatis neminem absolvant, nisi aut in periculo mortis aut habitâ prius à Nobis speciali licentiâ. Casus autem, quos Nobis reservamus, sunt sequentes

1. Crimen Incendiarij.
2. Sacrilega Calicum ac Monstrantiarum ex Ecclesia surreptio.
3. Homicidium & Infanticidium tam prolis natæ quàm foetus animati.
4. Incestus in primo gradu & congressus cum Moniali.
5. Sodomia & cum brutis Congressio.
6. Defloratio violenta Virginum & earundem Raptus.
7. Omne explicitum cum Dæmone pactum & grave per veneficium illatum damnum.

T I T U L U S V I I I .

De extremâ Unctione.

I.

Ecclēsia Catholica contrâ omnium temporum hæreticos ab ipsis Apostolorum temporibus palàm semper ex D. Jacobi Apostoli Sententiâ affirmavit & docendum tradidit, extremam Unctionem Sacramentum esse verè ac propriè dictum, quo migraturis ex hac vitâ Oleo salutis & fidēi Oratione augetur robur contrâ hostes invisibiles in isto momento (ex quo dependet æternitas) fortius impugnantes & calcaneo ac fini vitæ insidiantes; ac dein gratia confertur remissionis reliquiarum peccatorum ad salutem corporis & animæ. Ideoquæ invigilent Pastores si ex suis infirmari aliquem graviter intelligant, & mortis periculum subesse existiment, ne fortè negligentia aut malignitate Domesticorum aut aliorum Unctionis Sacramentum impediatur, aut æquo justius differatur, quin potius ultrò ex charitate & officij sui ratione sese offerant, oviculam suam invisant, moneantq; infirmum de cura salutis suæ habendâ, frequentiq; visitatione

tatione

tatione ad mortem disponant, ac, quatenus per occupationes licet, morituris Consilio, solatio, & auxilio adesse studeant, aut saltem curent, ut aliquis alius Sacerdos aut Religiosus advocetur, qui luctuantem cum morte adjuvet, habeantque Pastores in hanc rem assiduos sibi libellos quosdam pios, qui de ratione benè iuvandi morientes à pijs & doctis viris sunt compositi, sciantque Pastores huiusmodi Charitatis officijs præter meritum apud Deum plurimum sibi subditorum animos conciliari, sicut scriptum est, non te pigeat visitare infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis.

2. Parochi ægrotos sæpè invisant, hortenturque ne ad extremum Sacramenti huius susceptionem differant, sed potius sensibus rationisque usu adhuc integris illud sibi administrari petant, ita ut uberiolem ejus fructum percipiant.

3. Quanquam deceat, idque curandum sit, ut infirmo, dum rationis capax est, extrema Unctio detur, attamen negari non debet morituris, si vel paulò ante in amentiam aut phrenesin inciderint, vel etiam diuturno tempore usu rationis privati exiterint, modò ante statum amenitiæ hoc Sacramentum petiverint, aut interpretativè desideraverint, Christianè nimirum vivendo & salutis suæ memores, quod etiam præsumendum est, nisi contrarium appareat, si verò tanta sit phrenesis, ut infirmus aliquid contra Sacramenti Reverentiam facere posset, eo casu non ungetur nisi sublato tali periculo.

4. Falluntur qui existimant, suscepto hoc Sacramento vel testamentum condi non posse, vel spem convalescendi ob id imminui, ideoque Pastores contrarium subinde doceant. Eximenda quoque est illa persuasio erronea & pernitiola ex mentibus hominum, quâ sibi imaginantur sese, si inungantur, citiùs morituros, ut propterea ad extremum vitæ halitum hoc Sacramentum differant.

5. Dùm sacrum Oleum infirmorum ad ægrotos defertur, Custos superpelliceo indutus lumen præferat, non tamen nolam sonantem.

6. Sacerdos administraturus hoc Sacramentum, quocunq; anni etiam Adventûs, Quadagesimæ, & majoris Hebdomadæ die, sit indutus superpelliceo cum stola violacea, sacrum Oleum infirmorum in honesto & decenter ornato vasculo cum debita Reverentia ad ægrotum deferat comitantibus infirmi amicis & vicinis, inter eundem & redeundum à fabulis omnes abstineant, fundendis pro salute infirmi precibus intenti.

7. Si ægrotus, dum sacro Oleo ungitur, extremum Spiritum emiseric, Parochus ungere desistat, si verò aliqua morbi vis de repente illum oppressit, ut dubitetur, vivusne sit an mortuus, Parochus eâ conditione inungendo utatur. Si es vivus, per istam sanctam Unctionem &c.

T I T U L U S I X.

De Ordine.

I.

ORdinum Collatio seu manuum impositio, cum ostium sit ad Ecclesiarum gubernacula & ministeria exercenda, omni certè diligentia illud observandum est, quod hætenus diligenter curatum non fuisse, multis in partibus orbis Christiani lugemus, hinc enim tanta mala uno quasi impetu in Ecclesiam inundarunt, eamque miserè affligerunt, ut attentiolem posthac curam Episcopalem meritò requirant, ne quod D. Apostolus Paulus discipulo suo Timotheo præscribit, id cum magno Ecclesiæ exitio contemnatur: Manus citò nemini imposueris neq; communicaveris peccatis alienis; qui etiam huiusmodi custodiæ formulam quandam charissimis suis discipulis ex professo præscribit, quam nos sequentes circa ordinandos, & eorum ingressum subjunctas conditiones observandas ex Concilijs & Canonibus depromptas præscribimus.

2. De qualitatibus eorum qui ad sacros Ordines promovendi sunt, accuratè statuit Concilium Tridentinum, de quibus hæc Synodus quædam diligentioris observationis causâ repetenda duxit & statuenda.

3. Nullus

3. Nullus ad minores ordines deinceps admittatur sine testimonio probitatis & literaturæ à proprio Parocho & Magistro scholæ, in qua studuit; Majoribus insigniendi, si sint Religiosi, à Superiore suo ætatis, natalium ac vitæ morumque probitatis debita testimonia in scriptis adferant; sæculares, si in Ecclesia Collegiata eive subjectâ resideant, à Decano Capituli, si in studio Theologico degant, ab illius Præside, alioqui à proprio Pastore similia testimonia exhibeant, & non habens hujusmodi testimonia ne ad Examen quidem admittatur, nisi Episcopo aliter videatur.

4. Promovendi itaque ad sacros Ordines tam minores quàm majores, uti & primam tonsuram, horâ primâ pomeridianâ feriâ quartâ septimanæ, quâ ordinandi sunt, in Cancellaria nostra Paderbornæ, nisi forsan ex causis incidentibus alius designetur locus, conveniant, productisque necessarijs testimonijs legitimæ nativitatis, baptismi, Confirmationis, ante actæ vitæ, studiorum, provisionis, ætatis, susceptorum Ordinum, eorundemque facti Exercitij nomina sua inscribi curent, feriâ quintâ horâ primâ post meridiem de sufficiente doctrinâ examinandi à deputatis nostris Examinatoribus.

5. Doceant Religiosi etiam Ordinum mendicantium de Ordinibus susceptis, testimonio ipsius Episcopi sigillo ejusdem communito, antequam altiorem Ordinem suscipiant.

6. Ne quis fortè à susceptione Ordinis Sacerdotij à nobis rejectus ad Confusionem apud suos evitandam ministerium Sacerdotale, quod non accepit, sacrilegâ temeritate usurpare attemptet, mandamus, ut nemo primitias celebrare permittatur, antequam superiori Ecclesiastico sæculari, vel regulari ejus loci, ubi primicias celebrare intendit, litteras suscepti Sacerdotij exhibuerit.

7. Ordinati quoque Sacerdotes intrâ quadraginta dies juxta antiquam consuetudinem primitias celebrent.

8. Quæ de Examine ordinandorum ac præcipuè ad curam animarum ex Concilio Tridentino salubriter sunt statuta, debite observari volumus, ac propterea diligenter nostro Vicario & Examinatoribus commendamus, ne quenquam ad curam animarum exercendam admittant, nisi quem ætate, moribus, & doctrinâ, prudentiâ, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis idoneum judicaverint. Similiter strictè prohibemus ne quispiam in Pastorales functiones sese ingerat, nisi prævio Examine & approbatione licentiam à nobis aut nostro Vicario in scriptis obtinuerit. Nolumus etiam posthac cujuscunque statûs ad Ordines & beneficia maximè curata sine hujusmodi Examine admitti, provisiones autem, Collationes, Institutiones, Investituras aliter factas nullius roboris declarantes.

T I T U L U S X.

De Matrimonio et Sponsalibus.

I.

Quotidiana docet experientia, matrimonia temerè & præproperè contracta infinitas parere difficultates & infelices sæpè exitus sortiri, proinde rectè ordinatum est, ut sponsalia quæ futuri matrimonij promissionem & reciprocam utriusque obligationem continent, præmittantur, cum verò sponsalia de futuro à Sacro Concilio Tridentino sint intacta, atque ita relicta in terminis & dispositione juris communis, præterquam quod per copulam carnalem non transeant in matrimonium, certum est ea esse valida, & servari debere, etiamsi coram Parocho & testibus contracta non fuerint, & cum multi perperam aliter sentiant, error ille à Concionatoribus & Confessarijs datâ opportunitate ijs eximat.

O

2. Sponsalia

2. Sponsalia de futuro, tamen si valida sint, quamvis coram proprio Parocho contracta non fuerint, nihilominus tamen ad evitandas multas difficultates ea præsentem Parocho proprio fieri præcipimus.

3. Ebrijs & intempestivâ nocte aut in tabernis contrahere Sponsalia volentibus operam suam Pastor non impendat.

4. Curet etiam Parochus seu Viceparochus, ut parentum quoque consensus sponsalibus accedat, qui, si iisdem justis ex causis oblucentur, non temerè procedat, sed liberos moneat, ne invitis & in seijs vel Tutoribus, vel Amicis sponsalia seu matrimonium inire, ne hac in re tanti momenti quidquam impetu præcipiti ducti, quod honestati repugnet, audeant inchoare sed illorum consilio aut auctoritate moti, præviâ maturâ deliberatione ineant conjugia & mala, quæ offensos parentes & inimicos comitari & sequi solent sæpè maxima, devitent. Admoneant etiam ex altera parte parentes, tutores & amicos, ne ipsi austeritate nimiam liberorum vel sibi commissorum ætatis maturæ tardius æquo differant connubia, ne vel incontinentiæ, vel fugæ, vel fatuitatis seu mania, quæ subinde ex magnis amoribus nasci consuevit, vel inconsultæ rei aggrediendæ poenitentiam præbeant ijs occasionem.

5. Priusquam sponsalia contrahantur: Pastor seu Vicepastor seorsim inquirat:

1. An desponsandi sint orthodoxi, noverintq; Romano Catholicæ fidei rudimenta,

2. An ullius sibi conselij sint impedimenti Canonici, quod contrahendum inter se matrimonium possit impedire,

3. Nomina, cognomina, statum, parentes, patriam & conditionem utriusque,

4. An liberè & non coactè contrahant? & ætatem legitimam habeant? quod si in horum aliquo deficere despondendos advertat, oportuna ijs remedia Pastor seu Vicepastor adhibere non omittat, nimirum:

1. *Ut doctrina Christiana rudimenta prorsus ignorantes saltem Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, decem præcepta Decalogi, & quinque præcepta Ecclesiæ ante addiscant, quàm matrimonio conjungantur, cum ea deinde liberos suos docere debeant.*

2. *Impedimenta, si possunt, amoveant, aut si dirimentia sint, maturè à Consilio matrimonij cogitati desistant.*

6. Pro majori autem securitate & desponsorum corrigendâ levitate atque inconstantia mandamus Parochis seu Viceparochis omnibus, ne patiantur illos, qui in legitima ad matrimonium ineundum ætate constituti sponsalia contraxerunt, ejusmodi promissioni de futuro matrimonio factæ propriâ suâ Auctoritate ac voluntate renunciare, & se mutuo absolvere, sed illos ad Nos vel nostrum in Spiritualibus Vicarium Generalem remittant, nisi ad forum contentiosum res deducta fuerit; ut causâ discussâ, si ea secundum jurisdictionem justa appareat, ab ejusmodi promissione liberentur.

7. Grave est peccatum quod post contracta sponsalia desponsi carnaliter se cognoscant, antequam matrimonium per verba de præsentem coram Parocho & testibus contractum sit. Ideoque Parochi sponsalia coram se contrahentes admoneant, ut ad periculum incontinentiæ aliaque inconvenientiæ evitanda, intra sex septimanas post factas proclamationes, si Canonicum impedimentum denunciatum non fuerit, ad matrimonij solemnisationem procedant, utque ante Sacerdotalem benedictionem in templo suscipiendam in eadem domo non cohabitent, id quod & nos sub arbitrariâ poenâ vetamus.

8. Ne patiatur ullus Parochus seu Viceparochus quempiam cujusvis statûs, gradûs & conditionis hominem, qui sibi ignotus in suam Parochiam ex aliena Diœcesi commigrat cum muliere, quam secum uxoris nomine duxerit, in ea habitare, nisi satis idoneis testimonijs probaverit se illi legitimo connubio esse copulatum.

9. Cùm Concilium Tridentinum matrimonia clandestina annullet, & omnes inhabilet ad contrahendum aliter, quàm secundùm formam ab eodem Concilio descriptam, ex ordinatione ejusdem Concilij mandamus Pastoribus, ut scœpius populo in suis concionibus hanc matrimonij nullitatem & personarum inhabilitatem in memoriam revocent. Decretum sacri Concilij Tridentini irritans & annullans matrimonia, quæ aliter quàm præsentè Parocho vel alio Sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarij licentiâ & duobus vel tribus testibus contrahuntur, in omnibus & singulis Ecclesijs Parochialibus totius Diœcesis iterum publicetur. Monemus etiam omnes Perochos ut quæ ex Concilio Tridentino de contractu sponsaliorum ac Sacramento Matrimonij, de trinis proclamationibus & denunciationibus, assistentiâ proprij Parochi ac testium, preparatione contrahentium &c. speciali mandato per Nos inculcata sunt, ut quàm diligentissimè observentur & bis in anno populo proponantur.

10. Scœpè declaratum est, & ex abundanti rursus declaramus, irritum planè ac nullum esse matrimonium, quod contrahitur coram Parocho quidem loci sed neutrius contrahentium.

11. Quandocunque matrimonium contrahere volentes sunt diversarum Diœcesium vel Parochiarum, Parochus unius ad matrimonij solemnisationem non procedat, nisi & omnes proclamationes in Ecclesia sua fecerit, nullumque intellexerit Canonicum impedimentum, & similiter Parochum alterius desponsorum, omnes tres proclamationes fecisse & nullum Canonicum impedimentum denunciatum esse ex testimonio ejusdem Pastoris certò cognoverit, vel de dispensatione Ordinarij ipsi constiterit.

12. Cùm decreti Tridentini verbis exprimat & assignetur matrimonijs contrahendis proprius Parochus aut Episcopus loci Ordinarius, & dubium oriri possit, quis vulgò eo nomine intelligatur, declaratur proprius Parochus, qui contrahendis & benedicendis matrimonijs assistere debet, is esse, in cujus Parochiâ uterque seu alteruter, sponsorum sive vir, sive scœmina animo ibidem perpetuò manendi, non verò ad propria revertendi, vel aliò commigrandi, nisi quid avocet, domicilium fixit.

13. Si quis autem Parochus vel alius Sacerdos qualiscunque sive scœcularis, sive regularis existat, qui etiam cujuscunque Tituli aut Privilegij vel immemorialis consuetudinis prætextu id sibi licere contendat, alios quàm suos Parochianos matrimonio conjunxerit, aut benedixerit absque nostræ nostrivè Vicarij in Spiritualibus Generalis vel alterius contrahentis Parochi consensu in scriptis obtento, præter pœnam tùm Excommunicationis à Concilio Viennensi speciatim contrà Regulares ab eadem per Sedem Apostolicam duntaxat absolvendos, tùm & suspensionis generatim contra ejusmodi transgressores omnes omninò ipso jure à sacro Concilio Tridentino inflictam (ut Spirituales hujusmodi pœnæ, quæ passim contemni solent, eo sint efficaciores magisque formidentur) etiam multam pecuniariam aliamque pro ratione culpæ & offenculi arbitrariam graviolem ipso facto incurrat.

14. Proclamationes matrimoniales tribus distinctis Dominicis vel festivis diebus summo sub Sacro vel Concione fieri debent.

15. Si quis sine proclamationibus earumve remissione ab Ordinario in scriptis obtentâ matrimonio jungere aliquos præsumat, graviter punietur.

16. Impedimento aliquo denunciato vel matrimonio desponsorum oppositione aliqua factâ, non prius ad ultiores proclamationes aut matrimonij solemnisationem Parochus procedat, quàm re ad Nos vel Vicarium nostrum delatâ intellexerit, quid facere debeat.

17. Ut

17. Ut quoque multis periculis, quæ ex hominum malitiâ & fraude provenire possunt in matrimonijs contrahendis, occurratur; inhibet Synodus omnibus Pastoribus eorumque vicem gerentibus sub pœna suspensionis à divinis, ne quem alterius Regionis aut vagum & ignotum ad matrimonium admittant sine licentia Episcopi in scriptis obtentâ, quæ licentia non dabitur nisi causæ cognitione & præviâ maturâ deliberatione. Similiter Ordinamus, ut absentem (de cuius morte non certò constat) alter conjugum non solùm per septennium sed etiam ulterius ad arbitrium iudicis expectare, nec prius ad alias nuptias transire debeat, quàm causa coram Nobis aut nostro Vicario cognita, & licentia contrahendi in scriptis obtenta fuerit.

18. Laudabilis est hujus Nostræ Diœcesis consuetudo, quod matrimonia & in Ecclesia quæ Sacramentorum proprius locus est, & inter Missarum solemnias contrahantur. Quare cum sacrum Concilium Tridentinum ejusmodi consuetudines retineri vehementer optet, præcipimus ne quis ei contravenire audeat.

19. Quia coactæ nuptiæ tristem plerumque & luctuosum habent exitum, diligenter inquirent Pastores, an matrimonium contracturi sponte & animo deliberato non vi aut metu parentum, amicorum aut aliorum coacti ad matrimonium procedant, quod si invenerint aliquem vel aliquam ex contrahentibus, coactum ad contrahendum, nullo modo ad conjunctionem eorum procedere audeant, neque alteri vices suas committant, sub pœna suspensionis ab officio & beneficio.

20. Graviter monet Concilium Tridentinum (quod nos etiam seriè observari mandamus) ut antequam contrahant conjuges, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem peccata sua diligenter confiteantur, & ad sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum reverenter accedant ad majorem Dei gratiam & felicem eventum impetrandum, cujus rei curam Nos Parochis seriè commendamus.

21. Quæ ad dignoscenda matrimonij impedimenta gradusque affinitatis & cognationis naturalis & spiritualis & legalis item Justitiæ, publicæ honestatis rationem ac reliqua obstacula matrimonium impediencia aut dirimentia pertinent, Parochi diligenti lectione addiscant, & subinde in Concionibus suis ea populo declarent.

22. Habeant quoq; singuli Pastores librum, in quo describant nomina & cognomina matrimonio junctorum ac testium nec non diem & locum contracti matrimonij, eundemq; librum diligenter custodiant, & quot annis in visitatione exhibeant: Qui quidem liber ubi jam completus fuerit servabitur in Archivio Ecclesiæ.

23. Tempus clausum à Concilio Tridentino restrictum proinde diligentius observetur. Si tamen ex legitima & urgente causâ aliqui per Ordinarium ad matrimonium illo tempore contrahendum admittantur, abstineatur à solemnitate nuptialis convivij, à Choreis & similibus insolentijs, quæ tempori non congruunt, à quibus similiter abstinendum erit, etsi matrimonium antea contractum fuerit sub pœna arbitraria.

24. Propter evidens animarum periculum Pastores & verbi Dei Præcones sæpius in Concionibus significant, Ecclesiæ Catholicæ prohibitionem esse, ne fideles cum hæreticis matrimonia ineant eiusque impedimenti rationem habeant singularem.

25. Volumus autem tam in matrimonio contrahendo quàm in convivijs nuptialibus omnem honestatem observari, & omnia vana, ludicra & ridicula & alia prodigalitatis & lasciviæ ostentamenta (quæ sub prætextu nuptialis lætitiæ exorbitanter nimis & scandalosè interdum committuntur) removeri, non enim decet sanctorum filios conjungi sicut gentes, quæ Deum ignorant.